

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

7. august 2003

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Trafikministeriets grundnotat vedrørende de transeuropæiske transportnet – Van Miert rapporten.

Dato : 11. juli 2003
J.nr. : 104-121
Sagsbeh. : ~~GL~~, lokaltelefon 2347
Org. enhed : 3. Kontor

Grundnotat vedrørende de transeuropæiske transportnet – Van Miert rapporten

Resumé: Tidligere vice-kommissær Karel Van Miert præsenterede på det uformelle transportministerrådsmøde den 4. – 5. juli 2003 i Napoli High Level gruppens rapport om identificering af prioriterede transeuropæiske transportprojekter frem til 2020. High Level gruppen peger på 19 konkrete projekter som den anbefaler at Europa-Kommissionen prioriterer, når det nye forslag til revision af retningslinierne for udvikling af det transeuropæiske transportnet (TEN-T) skal fremlægges til oktober. En fast forbindelse over Femern Bælt er med på listen over prioriterede projekter. Endvidere anbefaler High Level gruppen en række organisatoriske og finansielle initiativer til fremme af især grænseoverskridende infrastrukturprojekter.

1. Baggrund og indhold

I lyset af EU's udvidelse i 2004, vil det være nødvendigt at revurdere, hvordan de overordnede målsætninger for de transeuropæiske net om en effektiv fungerende og veludbygget infrastruktur, integration, eliminering af flaskehalse og forbedring af miljøet, bedst opfyldes. Endvidere bør det analyseres, hvorledes midlerne skal prioriteres, og hvilke projekter, der kan anses for særligt vigtige for den europæiske integration.

På den baggrund besluttede Europa-Kommissionen i november 2002, at nedsætte en High Level gruppe med repræsentanter fra medlemslandene til at identificere fremtidige prioriterede projekter under programmet for udvikling af det transeuropæiske transportnet (TEN-T). High Level gruppen fik forhenværende næstformand for Europa-Kommissionen Karel Van Miert som formand. De nye medlemslande (samt Rumænien og Bulgarien) deltog i møderne som observatører med taleret.

High Level gruppen har på grundlag af projektforslag fremsendt af de deltagende lande udvalgt et antal projekter, der vurderes at være af fælles europæisk interesse. Projekterne opdeles i følgende lister:

- Liste 0: Eksisterende prioritetsprojekter som er på vej til at blive færdiggjort.
- Liste 1: Prioritetsprojekter 2007-2020.
- Liste 2: Prioritetsprojekter på længere sigt.

- Liste 3: Projekter, som det anbefales at finansiere over strukturfondene eller samhørighedsfonden.
En fast forbindelse over Femern Bælt er medtaget i rapporten og fremstår på liste 1 over

højt prioriterede projekter i EU frem til 2020 (projekt nr. 14). Endvidere er landanlæg d.v.s. vej- og jernbanekapacitetsforbedringer nødvendiggjort af en fast forbindelse over Femern Bælt også inkluderet i projektet

Konceptet om sømotorveje ("Motorways of the Sea") er nævnt på den højt prioriterede liste 1. Konceptet drejer sig om at støtte projekter af fælleseuropæisk interesse, der opgraderer omladningsfaciliteter og havneinfrastruktur med henblik på at overflytte gods-transport fra vej til bl.a. søfart. Endvidere ønskes IT- og logistikløsninger fremmet for at gøre søfarten mere sikker og effektiv.

Det fremgår af rapporten, at projektforslag under konceptet for sømotorveje skal stilles af mindst to medlemslande, og at projekterne skal koncentreres om de største EU-havne.

Udover projekter knyttet til de ovennævnte specifikke lister, anbefaler rapporten også at visse horisontale temaer bliver fremmet f.eks. anvendelse af IT- og logistiksystemer (VTS, VTMS, AIS) indenfor søfart samt trafikstyringssystemer inden for luftfart (ATS), jernbane (ERTMS) og vej (ITS).

I rapporten anføres, at der er problemer med at få færdiggjort de grænseoverskridende projekter, idet projektarbejdet med involvering af to Medlemslande vanskeliggør processen. Det foreslås derfor at EU fremover skal have en mere aktiv rolle ved projektstyregruppemøder m.v.

Rapporten anbefaler, at forslaget om at hæve den maksimale støtteprocent til 20 for visse grænseoverskridende projekter (bl.a. Femern Bælt projektet) bliver grundigt undersøgt og genovervejet på baggrund af det forslag som allerede ligger på bordet. Desuden anbefales det, at der afsættes tilstrækkelige og passende beløb til de transeuropæiske transportnet i de nye finansielle perspektiver, når man tager i betragtning, at investeringsbehovet alene for prioritetsprojekterne udgør 1.710 mia. kr. (228 mia. €) for 2004-2013.

For så vidt angår mulighederne for at frembringe risikovillig kapital til især grænseoverskridende projekter anbefales det, at der skabes klarhed over den langsigtede transportpolitik f.s.v.a. regulering og prisfastsættelse af infrastrukturbenyttelse. Desuden skal staterne lave forpligtende aftaler om projekterne landene imellem for at reducere den private kapitalers risiko ved at deltage i projekterne. Det tvinger landenes regeringer til en større gennemsigtighed ved projekterne samt til bedre styring.

High Level gruppen foreslår, at de store prioritetsprojekter fremover skal underlægges en analyse af risici og private finansieringsmuligheder. Det foreslås at Europa-Kommissionen undersøger dette i samarbejde med den europæiske investeringsbank (EIB).

Endvidere foreslås det, at der oprettes en særlig "fælles risiko fond", der kan stille garantier til brug for finansiering af de prioriterede projekter. Fællesskabsbidraget til denne fond ville være de midler, der allerede er afsat på EU-budgettet til TEN eller til strukturfondene og samhørighedsfondene.

Van Miert High Level gruppen fremhæver vigtigheden af at de politiske og juridiske rammer for udvikling af transportinfrastrukturen i EU er i orden. Det gælder bl.a. den juridiske status for koncessioner og reformer i jernbanesektoren, herunder in-

ter-operabilitetsstandarder og konkurrence på markedet for jernbanegods. Implementeringen af disse regler vil fremme økonomien i de store prioritetsprojekter betydeligt.

High Level gruppen fremhæver navnlig behovet for en stabil fælles ramme f.s.v.a. infrastrukturafgifter. Betalingsopkrævning for infrastrukturbenyttelse ville skabe et mere attraktivt investeringsklima, og give infrastrukturudbydere mulighed for at få dækket dele eller alle deres udgifter.

Med henblik på en bedre organisering og koordinering af infrastrukturinvestering-

gerne mellem landene foreslås det, at der oprettes en koordineringsenhed til at bestyre projektkoordineringen i hvert af de særligt definerede vigtige transportakser i

EU. High Level gruppen støtter også brugen af europæiske selskaber til grænseoverskridende projekter.

Det anbefales endvidere at harmonisere de økonomisk analysemetoder, samt at medregne socioøkonomiske og miljømæssige effekter i andre medlemslande.

2. Høring

Rapporten har ikke været sendt i høring.

3. Lovgivningsmæssige, statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Rapporten i sig selv har ikke lovgivningsmæssige, statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forventningen er dog, at rapportens anbefalinger vil blive udmøntet i et forslag fra Europa-Kommissionen om retningslinier for prioriterede transeuropæiske transportnet frem til 2020. Forslaget forventes fremsat i oktober 2003, og der vil blive taget stilling til ovennævnte konsekvenser i den forbindelse.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Da der er tale om anbefalinger i en rapport berøres nærheds- og proportionalitetsprincippet ikke.